



Када се прочита разговор председника Републике Бориса Тадића и писца Светислава Басаре објављен у јубиларном броју часописа *Статус*, стиче се утисак да је он прављен у маниру већ познатог симулирања тзв. критичког дијалога представника власти и списатеља који би требало да буде глас слободномислеће јавности. Наравно, ништа од тога се није догодило и стога отпада свака бојазан Светислава Басаре да ће Борис Тадић претрпети извесну политичку штету и навући на себе „одијум националних раденика“, али је он у праву да неће бити неке велике користи на дуге стазе ни за нашу политичку јавност, али ни за председника Републике.

Напротив, овај интервју је још један гламурозни маркетиншки потез који се само складно уклапа у најављени заокрет у вођењу националне политике у Србији, а под окриљем идеје о промени културног модела. Уосталом, Борис Тадић је у овом, још једном у низу тзв. дијалога једномишљеника, само послужио као пригодна кулиса да Светислав Басара на његовом канабету одигра своју већ увелико изанђалу улогу демистификатора српске историје и политике, али и представи себе као оличење новог европског и модернизаторског духа у Србији. Наравно, у том фингираном дијалогу није било никакве озбиљне дебате или полемичког жара јер су се саговорници дирљиво слагали у свим чворишним тачкама разарања српских оријенталних митова, а посебно је било на удару преиспитивање кобног косовског мита.

Светислав Басара је више лично на оцвалог шефа информативне службе из неких прохујалих времена када су организовани знаменити „Актуелни разговори“ у којима су симулирани дијалози са високим државним и партијским функционерима. Али овај разговор, каже Басара, треба посматрати у хегелијанском светлу као поље друштвених сила у коме се српска држава буди из сна и започиње дијалог са екстремно критичким мишљењем о њој. Он је у ствари тај толико ишчекивани хегелијански дух који себе представља у светлу отпочињања дијалога са екстремно критичким мишљењем о српској држави.

Овај интервју је још један гламурозни маркетиншки потез који се само складно уклапа у најављени заокрет у вођењу националне политике у Србији, а под окриљем идеје о промени културног модела.

Ни мање ни више, тек Басара, уз свесрдну асистенцију Бориса Тадића, буди уљуљкану српску државу својим разорним критицизмом, јер српска држава тавори као привид државе и логистичка база за сумануте пројекте племенских вођа. Сведоци смо великог хегелијанског открића Светислава Басаре да ово у чему живимо крајњи је домет племенске заједнице у којој живи народ, а не нација и то све док „Срби“ и „Србија“ буду апсолутизовани и једини систем вредности. Следећи „дијалошку“ мисао С. Басаре, испада да је Борис Тадић у ствари вођа племена, вођа племенске заједнице у којој се врши непрестана апсолутизација Срба који нису још увек ни нација јер упорно и самоубилачки следе народњачки концепт као Вуково чедо које и даље преовлађује од Каленић пијаце до САНУ. Басара не може да сакрије своје одушевљење што се Борис Тадић саглашава са његовом дијагнозом да узроци наших проблема нису ни политички, ни економски, већ су превасходно културолошке природе и досежу више од сто педесет година у прошлост. Његова радост је тим већа што је он спознао да колективи немају никакав идентитет јер је важно да се не губи људска личност. Зато треба разбити зачаурено огледало колективно несвесног, а самим тим и разорити национални идентитет. Огледало је разбијено и може да отпочне разговор екстремно критичког интелектуалца и председника Републике спремног да прихвати само конструктивно интонирану и усмерену критику.

О озбиљности овог разговора може се судити већ по првом питању С. Басаре: „Како ти са Војом“, а следи одговор Бориса Тадића да нема контакта са Војиславом Коштуницом, нема чак ни телепатских порука. Да ли то значи да председник Републике иначе размењује и прима телепатске поруке. Затим следи исповедни тон Бориса Тадића. Добро се осећам, много сам трпео због тога што сам морао да будем са њим. Какве је жртве морао да подноси Борис Тадић због својих политичких циљева тек сада сазнајемо. Колико вреди овакво закаснело признање о тегобној и мученичкој кохабитацији са Војиславом Коштуницом, који је необична обичност. Борис Тадић каже да није сада у позицији да говори ружно о људима, није да не би, али је овом приликом обећао када заврши све ово написаће кратке психолошке приче о људима које је срео. До тада то не сме да чини. Заиста дирљива увиђавност и племенитост председника Републике који није реаговао на очигледну провокацију Светислава Басаре „Немој сада у одсудном часу да нас напушташ, човече“. Уместо тога он је чврсто решио да нам исприча како је ушао у све ово. Чисти пример историјског сведочанства из прве руке.

Суштина тог епохалног историјског догађаја у причи председника Републике садржана је у приповести о четири друга и ортака из краја који су једне ноћи разговарали о томе

Разговори са Басаром, или у трагању за "добрим Србима"

Пише: Маринко М. Вучинић
субота, 11 јун 2011 07:06

да ли Србију треба препустити радикалима и то без подршке Демократске странке или неких других важних структура. Басара ову превратничку причу додатно поентира тврдњом да је и његово укључивање у политику следило исти рецепт и да је он жудео за тим да спречи да Србија склизне у некакав вид новог варварства које и данас траје, јер предуго живимо у анахроном политичком културном моделу. Светислав Басара вероватно никада није ни помислио да је његово политичко јуродивство и апсолутна политичка недоследност део тог популистичког фолклора у коме он игра не тако занемарљиву улогу. Њега при томе живо занима какви су планови Демократске странке да измени владајући популистички културни модел. Борис Тадић нам открива да је ДС формирана како би поправљала тај накарадни и анахрони културни модел, ту популистичку матрицу, али нам не даје одговор шта је стварно и учињено на његовој измени.

Ни мање ни више, тек Басара, уз свесрдну асистенцију Бориса Тадића, буди уљуљкану српску државу својим разорним критицизмом, јер српска држава тавори као привид државе и логистичка база за сумануте пројекте племенских вођа.

Он не може ни да пружи било какав сувисли одговор јер ова странка није урадила ништа што би било вредно спомена већ је и сама постала део тог владајућег културног модела у коме су разграђени све темељне вредности хуманизма, солидарности, узајамности и људскости. По његовом тумачењу у европским земљама се зачињу пројекти који се бресе до краја, а ми само показујемо спремност да се увек покрећу велики историјски процеси и наводи као пример наше недоречености прославу 600 година битке на Косову. Тада смо показали да не умемо да сагледамо националне билансе, сагледамо будућност и разумемо историју. Не може постојати културни образац измештен из традиције и историје јер је он управо и његов израз али то не улази у корпус идеја којим се надањује Б. Тадић, он пре прихвата ставове С. Басаре о нашој неспособности и неспремности да се ослободимо народњаштва и варваризације.



Без обзира на то што је ДС већ дуго на власти, она није учинила ништа суштински значајно и пресудно на стварању услова за изградњу демократског и хуманистичког

система вредности заснованих на врлини и моралу. Напротив, ДС је данас један од најзначајнијих узрочника и генератора моралног и цивилизацијског расапа у земљи. Али ово сазнање не допире до Бориса Тадића коме је важније да кокетира са неутемељеним и небулозним тезама самопрокламованог демистификатора Басаре него да иницира сериозан и утемељен дијалог о нашем националном идентитету и остваривању српских националних интереса у савременим политичким временима. Борис Тадић није пропустио да нам објасни да интелектуалци као дисиденти нису били довољно практични и политички прагматични, зато их више и нема у Демократској странци, а самим тим нема ни реалне могућности да се промени културна матрица јер нема ко то данас више да уради јер се у ДС изгубио и сам појам интелектуалца и интелектуалног деловања на стварању нових политичких идеја јер је то предмет презира и ознака за некакво непрактично и досадно нагваждање и јалово доктринарство у политици. Нас не може утешити признање да је мењање културне матрице најтежи посао, а тврдња Бориса Тадића да настоји да наметне својим деловањем у политици њену дугорочну и квалитативну промену је само већ толико пута виђена испразна реторика и демагогија. Погледајмо само како функционише наш садашњи политички живот и видећемо како изгледа владајући политички и културни модел. Блокирани медији, пљачкашка приватизација, затворене најзначајније културне институције, недовољно издвајање за културу, прихватање најогољеније комерцијализације и потирање значајних културних институција, непостојање часописа и недостатак озбиљне дебате не само у научним круговима о најзначајнијим питањима, подаништво и владавина олигархијских котерија у политици. Међутим, у чему се састоји измена културне матрице за коју се залаже Борис Тадић. У афирмисању неконвенционалних интервенција у политици, националном питању и регионалним односима. Да ли у ту неконвенционалност спада и став да можемо да живимо са Великом Албанијом или постепено напуштање политике и Европа и Косова и све отвореније приближавање НАТО пакту.

Он не може ни да пружи било какав сувисли одговор јер ова странка није урадила ништа што би било вредно спомена већ је и сама постала део тог владајућег културног модела у коме су разграђени све темељне вредности хуманизма, солидарности, узајамности и људскости.

У чему се огледа та неконвенционалност у регионалној политици – у сталном попуштању Хрватској и БИХ, једностраном суочавању са прошлешћу и спорадичном и недоследном вођењу бриге о интересима српског народа у региону. Измена постојећег модела политичке културе може се остварити развојем дијалога у друштву, подстицањем и уважавањем критичког мишљења, јачањем улоге јавности и медија, што је данас у Србији недостижни идеал јер и председник Републике изражава своју специфичну одбојност према критичкој мисли. „Нама је иманентно да све оспоравамо и да све критикујемо, да буде више агресије у нашим животима него рада“. Само конструктивна и дозирана критика је пожељна и то она чије ће границе одређивати владајућа странка, а

она сама није спремна, а ни способна да мења пре свега себе и своје анахроно политичко устројство и деловање. Басара се прибојава да се непрестано враћамо у оријенталну чамотињу без искорака у реалну историју и светску реалност. Као пасионирани читалац колумни овог писца Борис Тадић се исповеда како смо пред усвајање Резолуције УН о Косову били на ивици пораза јер је немогуће помирити национални разлог и европске тежње, зато је морало бити жртвовано Косово. И на тај начин смо успели да се коначно отргнемо од мита. Јер, како каже Борис Тадић, колико год је косовски мит део нашег идентитета он је на најбруталнији начин злоупотребљаван против сваког Србина макар у протеклих 20 година. Али задржали смо ту европску будућност одричући се од свог идентитета и креирали нови дипломатски споразум који отвара меку пукотину да би сачували интегритет националне и државне политике и створили озбиљан простор за маневар. Тако изгледа на делу та промена културног и политичког обрасца који нас дефинитивно одваја од оријентализма и популизма, лагано и неосетно пустити да Косово оствари све елементе државности а да наши грађани при томе имају осећај да на тај начин плаћају што нижу и безболнију цену за улазак у ЕУ. То је пузајући процес признавања косовске независности, стварање свршеног чина и политичке неминовности као логична последица грешака почињених у последњих 150 година.

Борис Тадић не пропушта прилику да поентира тврдњом да смо ми народ који никада није пропустио прилику да пропусти прилику, то је вероватно још један драгоцен прилог у демистификовању српске историје и српских заблуда. Он се залаже за излазак из културолошког глиба јер Европска унија нема алтернативу и да не робујемо митовима, да будемо рационални и задржимо властити идентитет јер је ЕУ заједница идентитета. Ако смо се у оваквом тумачењу демистификације већ увелико ослободили косовског мита онда не преостаје ништа друго да нам Басара и Тадић конструишу сасвим нови национални и културни идентитет који неће бити популистички, већ ће бити рационалан и без жудње за територијама и Великом Србијом јер треба народу коначно изрећи чињенице о Косовској бици када су људи једноставно бранили своју земљу, нису били мотивисани митом а били су рационални и кореспондирали са светским историјским токовима. Зато је данас свака намера да се брани Косово у ствари нерационална мистификација и укопавање у анахрони национални културни образац. С. Басара каже да је Косово заправо кључ од кога би требало да кренемо у културни преображај. Борис Тадић веома прилежно прихвата ово извориште културног преображаја јер Србија управо редефинише стереотипну, ригидну, дисфункционалну и опасну политику на Косову и то се остварило Резолуцијом у Генералној скупштини УН, задржавајући при томе свој легитимни национални интерес. Спречен је по овој демистификаторској теорији покушај отимања српског националног идентитета, само по коју цену и шта нам је донела и шта ће нам донети та инстантна демитологоизација за коју се тако здушно залажу Борис Тадић и његов истомишљеник Басара. Ту се у ствари не зна ко кога више подржава и охрабрује. Да ли су то неконвенционални искораци у политици, реформа приступа Косову и Метохији, инвентиван, флексибилан, прагматичан и рационалан приступ који ће на крају довести до дефинитивног губљења Косова као услова за улазак у Европску унију. Услов остваривања добросуседских односа, то значи мирене са

признавањем Косова све више и све отвореније заговара сада као један од главних услова за продужење европских интеграција. То се зове перманентно гутање жаба и то оних највећих. Да ли ће то бити коначни резултат тако отворено најављиване промене културног обрасца, демистификација која је само послужила да се коначно сруши мит о Великој Србији и она тако ослобођена сувишног баланса традиције и српског националног интереса уведе у рационални простор европске политике.

Борис Тадић веома прилежно прихвата ово извориште културног преображаја јер Србија управо редефинише стереотипну, ригидну, дисфункционалну и опасну политику на Косову и то се остварило Резолуцијом у Генералној скупштини УН, задржавајући при томе свој легитимни национални интерес.

Веома је утешно што је Борис Тадић и поред тога што је Косово банализовано и кристализовано као погрешан приступ у политици изразио своју посебну приврженост нашим манастирима. Али њега и даље мучи питање да ли можемо да мењамо културу ако не можемо да створимо нове институције, демистификујемо стварност и рационализујемо наше животе и то без великих патриотских прича, примењујући тихи и упорни рад што важи и за културу политичког дијалога у коме се понекад Ненад Чанак истакне више уметнички. Он се не уклапа у жирафући говор који заговара Тадић, а у коме нема претњи и насилничког говора који по С. Басари има још увек велику прођу код наших варваризованих бирача. У овом разговору пуном дирљиве сагласности и међусобног прожимања није могло ни да изостане и покретање питања стања САНУ као једне од опсесивних тема С. Басаре. „Бићеш ти једном члан Академије“, каже Тадић, а Басара прихвата ово предсказање уз услов да се она битно промени јер је то парapolитичка и паравојна институција и доноси више штете него користи. Невероватно је да председник Републике каже да су код нас све институције па и САНУ парapolитичке и паравојне. Оствареном темељном деполитизацијом САНУ су подједнако одушевљени како председник Републике, тако и његов радикално критички расположени саговорник С. Басара, а нису изостале ни похвале председнику САНУ Николи Хајдину који је тако прилежно обавио постављени задатак – да се САНУ више не изјашњава ни о једном важном политичком и друштвеном питању нашег друштва јер она мора да се искључиво бави науком. То што је Србија данас у катастрофалној економској социјалној и политичкој ситуацији не треба да брине чланове САНУ јер има ко о томе да брине на за то надлежном месту.

Разговори са Басаром, или у трагању за "добрим Србима"

Пише: Маринко М. Вучинић
субота, 11 јун 2011 07:06



~~.....~~